

საქართველოს საბჭოთაო საზოგადოებრივი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 144.

საბჭოთაობა, 21 აპრილი 1903 წ.

გაზეთის № 2242.

3 მანეთი ღირს უოგელ-დღიური გაზეთი **ცნობის ფურცელი** კერაში ორის სურათებიანის დამატებით, 1 აგვისტოდან წლის დამლევამდე.

ჩემი თანამგზავრი

(ერთი მოგზაურების ისტორია)

მ. გარკასა.)

VI

წყვედიდან სამი უშველებელი, ბურღლიანი ძალი გა-
მოხდა და გვეცა. შაქრომ, რომელიც აქამომდე სულ გულ-
ამოსყენით სტროდა, საშინლად შეშლმუვლა და მიწაზედ ზღო-
რთნის მოსძვრა. სველი ჩოხა ვესროლო ძაღლებს, დაეხიზა და
ხელობა ქვეს, ჯოხს დაეუწყე ძებნა. ვერაფერი ეპოვე, მხო-
ლოდ ხელებში ეკლები მესობოდა. ძაღლები გულადიდ მოი-
წყვედნენ. ორი თითი ჩავიდე პირში და რაც ძალი და ღონე
მქონდა, დაეუსტენე. ძაღლები უკან გადახტნენ და მაშინვე
აღმაიანეს ფეხის ხმა და ლაპარაკი მოისმა.

რამდენისავე წამის შემდეგ კოკონთან ვისხედილი გვერდ-
ზედ გავსდნენ გადამბრუნებულს ტყაპტებში გამოწყობილი ჩო-
ხები, რიცხვით ოთხი.

თვალ-ჩაბერებით,
გვერდით გვიცქერდნენ,
სლუმდნენ და ჩემს
ნაიპბობს ისმენდნენ.

ორი მიწაზედ ის-
დნენ, ჩიბუხსა სწევ-
დნენ და პირიდან
კვამლს ხვეულ-ხვეუ-
ლად უშვებდნენ. მე-
სამე მალაილი კაცი
იყო, სქელი შავი
წყვრი ჰქონდა, მა-
ღალი ყაზახური ფა-
ფხი ეჭურა და ჩვენს
უკან იდგა უშველე-
ბელ ჩოხებსზედ დაბ-
ჯენილი, მეოთხე თე-
თარწიელი ახალ-
გაზრდა შაქროს ტა-
ნისმასის გახსნა
შველიდა. თვითუ-
ლის შორი-ახლოს
ისივით დიდი ჩო-
ხები იდო, რომ

ბაბები იდო, რომ უნებურად აღგებრებოდათ გულში მთ-
დამი პატრიცსება. ბუთიოდე მხარის დაშორებით მიწა დღე-
რულყო რაღაც სქელის, ყომალისა, ზეირთების მინაგვარ
ნაკვეთ-ნაკვეთი, რომელიც გაბაფხულის თოვლს მიგაგონებ-
და, მხოლოდ დიდხანს რომ დაჰყვირებოდით, ცხერებს გაა-
ჩვედით, რომელიც ერთმანეთს ჩახუტებოდნენ. ძილსა და

ღამის წყვედიდან რამდენიმე ათასი სული ცხვარი ერთს სქელ
და თბილ ქვოდ შეერთებინა, რომელსაც მინდორი დაეფარა.
ხან-და-ხან ცხერების შესაბარლისი მღაილი ისმოდა.

ცეცხლზედ ჩოხას ვაშრობდი და ჩოხნებს სულ მართალს
ვუამბობდი. ისიც კი ვუთხარია, ნავი როგორ მოვიპარეთ.

— სად არის ნავი? — მკითხა სასტიკმა, ჰელარა-შერთულმა
მოხეტმა, რომელიც თვალს არ მაშორებდა.

ვეთხარი საცა იყო.

— წადი, მიხა, ნახე!

შეაწყვრა მიხამ მხარზედ ჩოხებში გაიღო და გასწია ნავის-
კენ.

ჩოხა გავრა. ის იყო უნდა ჩაეცვა ტიტველა შაქროს,
რომ მოხეტმა უთხარა:

— გასწიე, ჯერ ირბინე, რომ სისხლი გავიბოტეს! აი, კო-
კონის გარშემო ირბინე!

შაქრო გერ ვერ მიხვდა, მაგრამ უცებ გადახტა და მი-
შველმა ჩააღო წამოუღვრნელი და ევლონი ცეკვა იწყა.
კოკონზედ ბურთივით დაფრინავდა, ერთს ადგილს ტრიალებ-
და, თან ფეხებს ატყაპუნებდა, რაც შეველო ყვიროდა და ხე-

ლებს იქნევდა. გულ-
გადასაღვი სურათი
იყო. ორი ჩოხანი
სიცილით კედებოდა,
ხოლო მოხუცი და-
მშვიდებულის სახით
სცდილობდა შაქროს
ცეკვისთვის ტაში
აეყოლებინა. ფეხებში
მისწერებოდა, მაგრამ
ტაში მაინც ვერ აყო-
ლებდა, თავს იქნე-
და, უღელმეფს აცან-
ცარებდა და ბოხის
ხმით გაჟვიროდა:

— ჰაი-ჰაი! გერე,
გერე! ჰაი-ჰაი!

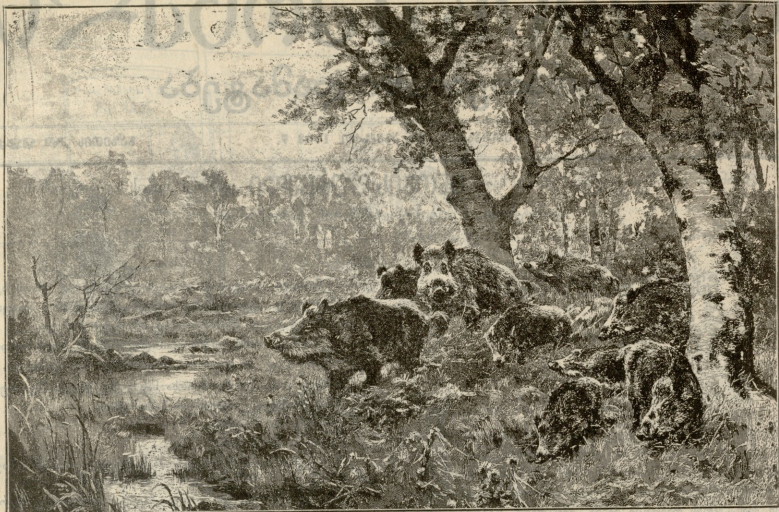
ცეცხლისაღიტი გა-
ნათებულ შაქრო
გველივით ეკოცნე-
ბოდა. ვინ იცის, რა
რეზალ არ იგრძნობო-
და: ასეიქილო დგე-
ბოდა, ორივე ფეხებს

სწრაფად უსვამდა. ცეცხლისაგან გაელვარებული მისი სველი
გაოვლიანებულიყო. ცეცხლის გამო ოფლის წვეთები სისხლი-
ვით მოსწანდა.

ებლა სამი ჩოხანი უკრავდა ტაშსა, მეკი სიცივით აცან-
კლმეული ცეცხლზედ ვთვებოდა და ვფიქრობდი, რომ ჩვენს
თავგადასავალს შეველო გატენდინებინა რომელიმე თავყა-
ნის-მეცემელი კუპერისა და გიულ ვერნისა. აჰა ხომალდის და-

მეგობრები. — სურათი ფრეშლის.

გარეული ღორები.—სუნათი როტავისა.

სხვებზე, ადგილობრივ მცხოვრებთა სტუმართ-მოყვარეობაც, ცეცხლის გარშემო ეწეოდა თამაშით. ასე ვფიქრობდი და თან ძალიან ეცდილობდი გამეგია, როგორი იქნება ყოველ-თაფგასავალის საუკეთესო ადგილი—მისი ბოლო.

ჩიხაში ვახვეული შაქრო უკვე ძირს იჯდა და რაღაცას სჭამდა, თან შავი თვალებით მომჩერებოდა. ამის თვალებში რაღაც ნაპერწკლები ელავა, რაც უსიამოვნოდ მოქმედებდა ჩემზე. იმისი ტანისამოსი კოკანის გარშემო ჩარჭობილს ჯოხებზედ ეყიდა და შრებოდა. მეც მომცეს საჭმელად პური და ზაშვი.

მიხა მოვიდა და მოხუცს გვერდით მოუჯდა.

—რა ჰქვინ?—ჰკითხა მოხუცმა.

—იქ არის ნავი!—მოკლედ მიუგო მიხამ.

—წყალი ხომ არ მოიტაცებს?

—არა!

ხეივანულად ჩაჩუქდნენ, თან მათველიერებდნენ.

—რა გქნათ ახლა,—ისე იკითხა მიხამ, რომ არავისთვის მიუშვარათეს:—პირ-დაპირ უფროსთან წავიყვანოთ ესენი, თუ საბაჟო სადგურის მოხელეებთან?

„იო, ბოლოო!“—გავფიქრე. მიხას არავინ არ უპასუხა. შაქრო ჩუმად სჭამდა.

—ამათი მიყვანა უფროსთანაც შეიძლება და საბაჟო სადგურის მოხელეებთანაც!—ცოტაოდნის სინჯის შემდეგ სთქვა მოხუცმა.—რახან სახელმწიფო ნივთი მოიპარეს, საჭიროა ამათი დატუსივა!

—მოიცა, ძია...—დავწყე.

მაგჩამ იმან არავითარი ყურადღება არ მომაქცია:

—არ უნდა იქურდო! ჰო, ესენი თუ არ დატუსივ, არ დაიშლიან...

მოხუცი ძლიერ გულგრილად ლაპარაკობდა. როცა ვაა. თავა, ამხანაგებმა ჩუმად ჩაიწიეს თავი.

—იო გვრე: რომ მოიპარე და მახეში გავი, უნდა დაიტანჯო... მიხა, ნავი იქ არის?

—იქ არის!

—წყალი ხომ ვერ წაიღებს?

—ვერ წაიღებს!

—მაშ იყეს იქა. ხვალ მენავეები კერძი წავლენ და თან წაიღებენ. როგორ არ წაიღებენ ცარიელ ნავსა?—ეს სრე... ახლა თქვენ... ბიჭებო... ის... არ გეწონოდათ? არა? ნახევარი ვერსიც რომ გველოდო, ზღვაში ამოჰყობდით თავსა. რას იზამდით, ზღვაში რომ შევიდით? ჰა? დაიხრჩობდით ორივენი. ღიად, დაიხრჩობდით!

მოხუცი გაჩუმდა და დამკნავის ღიმილით დაიწყო ცქერა.

—რას გაჩუმებულხარ, ბიჭო?—ჰკითხა.

იმისმა მსჯელობამ თავი მომაბეზრა. ვერ მიგმვდარავიყვ იმის სიტყვებს და მგვანა, დავკინის მეოთხი.

—ყურს გივლებ!—მიუღუგე საჭიოდ გაჯავრებულმა.

—ვერე რა არის?—ცნობის-მოყვარეობა აღეძრა მოხუცს.

—არაფერი.

—მაშ, რას გულისდები? უფროსის გაჯავრება წესი-გაი?

ესღმუდი, ვგრძნობდი, არ იყო წესი-გაი.

—ალბა გზინა?—განაგრძო მოხუცმა.

—ალბა.

—ჰო-და, ნუ სჭამ, არ გინდა და ნუ სჭამ! საგზაოთ ხომ წაიღებ პურსა?

სიხარულისაგან შევბტი, მაგრამ არ შევიწყნე.

—საგზაო წაიღებ.—მშვიდად ეუთხარ.

—მიეცით საგზაო პური და ზაშვი... სხვაც, თუ რამე იყვებს, ისიც მიეცით.

—განა წავლენ?—ჰკითხა მიხამ.

დანარჩენებმა მოხუცს მიაპურეს თვალები.

—მაშ აქ რას გააკეთებენ?

—თითქოს გვინდოდა უფროსთან ან საბაჟო სადგურის მოხელეებთან ჩაგვეყვანა?—სთქვა მიხამ.

შაქრო აფუსფუსდა ცეცხლ-პირას და ცნობის-მოყვარეობით ჩოხიდან თავი გამოჰყო. იგი დამშვიდებული მოსწინადა.

—რა უნდათ უფროსთან? იქ რა ესაქმებათ? თუ მიონ-ღამებენ, კვლავ წავლენ როდისმე იმასთან.

—ნავს რა ვუყოთ?—არ ეშვებოდა მიხა.

—ნავსა?—ჰკითხა მოხუცმა.—რა ნავსა? იქ აბია?

— იქ აბია...—მიუგო მისამ.
— აბია და იყვან იქა. აი, დილაზედ იფაჟა ჩაიტანს ნათეთ-სადგურზედ. იქიდან კერამზედ წაიღებენ. სხვა რა უნდა ვუყოთ ნავსა?

თვალ-ჩაბერებთ მიჭერებოდი მოხუცს და იმას გულ-გრილ, მზე-ქარისგან დამწვარს სახეზედ ვერაფერი გამოუმეტ-ვედნა ვერ შევნიშნე.

— კი არაფერი მოხდეს და... ერთი საათით რომ...

— ენას თუ ნებას არ მისცემ, არა მგონია, რამ ცოლდა მოხდეს. თუ უფროსს ყურში ჩაუვარდა, მაშინ კი ჩვენც და ამათაც უსიამოვნებას გვაძლევენ. ისინი უნდა წავიდნენ, ჩვენ ჩვენი საქმე უნდა ვაკეთოთ. შვი, შორს მიდინარით?—გვეკითხა მოხუცმა, თუმცა წინადაც ვუთხარი, სადაც მივდიოდით.

— ტფილისში.

— ბევრი გზა გაქვთ. აი, ჰედავ, უფროსთან რომ ჩაი-ყვანოთ, გააჩერებენ და როდის-ღა მივლენ? მაშ წავიდნენ, თა-ვიანით გზა მონახონ, რას იტყვიან?

— რა უნდა ვთქვათ, წავიდნენ. —დაეთანხმნენ მოხუცს ამ-ხანაგები. როდესაც მოხუცმა ბასი გაათავა, ტურები მაგრა მო-კუბა, ჭალარა წვერზედ ხელი მოივლო და დაიკვირდა ჩომ-ნებს, თითქმის ეკითხება რასმეო.

— წადით, ყმაწვილებო, ღმერთი იყვან თქვენი შემწე!—ჩაიქანა მოხუცმა ხელი.—ნავს ჩვენ გავგზავნი თავისს აღვი-ლოს.

— მაღლობელი ვართ, ძია!—მოუგეშლივქ ქული.

— რის მაღლობელი?

— მაღლობელი ვართ, ძმაო, მაღლობელი. —აღვლებით გაგიშვოც.

— რის მაღლობელი, რისა? აი, საკვირველებს! ვუბნე-ბი, წადით, ღმერთი იყვან თქვენი შემწე-მეთუი, ეს-კი—მაღ-ლობელი ვართო. იქნება გეგონა ტარტაროზთან გავგზავნიდი, პა?

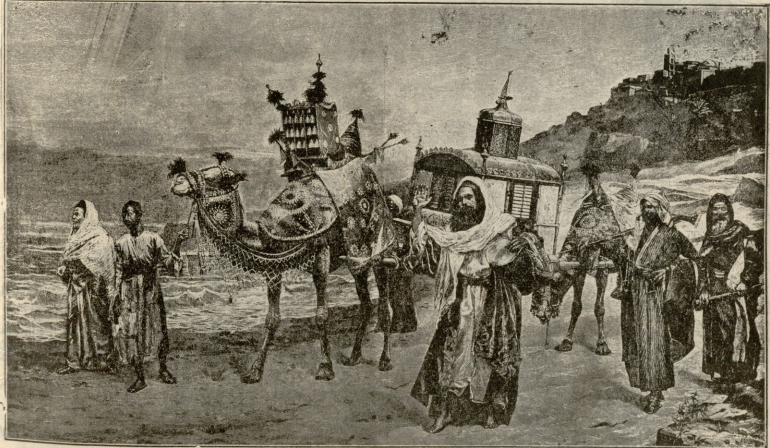
— ცოლდა გამომდინებელი სჯობია, მერნოდა.

— ოჰ!...—მოხუცმა წარბები მაღლა ასწია. —რად ვუსურ-ვებ ადამიანს ცუდს გზას? სჯობს, იმ გზით გავგზავნო, რომ-

სსკადასსხეა ამაიკი

ქალბიო ამერაკაში. შეერთებულ შტატების მთავრობამ გამო-აქვეყნა საინტერესო ინფორმაცია შრომის შესახებ. ამერაკაში მრე-ველთა 303 დარგია. აქედან 295 დარგში ქალბიო მუშაობენ. მათგან 24-ს მამაკაცების სკოლებშია კვლე-მის და დარგ-და შედ-გენს. სხვათა შორის შეერთებულ შტატებში 879 ქალი ასრულებს სამუშაოს, პოლიციის და საიდუმლო აგენტის თანამდებო-ბის. 126 ქალი მუშაობს არხების კაუჭების და ქუდის საქმეში, 45 45 ქალი კაპუტინა, 241—შაფერის გამკვეთი, 179—შაბაგი, 645—დურგალი, 193—შეკვეთი, 571—მანქანისტი, 3,370 ქალი ფაბრიკის და რეზინის მრეწველობაში მუშაობს. 890 ქალი მე-ფესტა, 1,775—შაბაგი, 373—შეწიქვალა, 113—შუბის მუშე-ლი, 147—ქვის მალაღი, 177—კანკარა, 443—ლითონის ჩამო-მსხმელი და სხვა. ტელეგრაფებს და ტელეფონებსზე ამ შუამდ 23,000 ქალი მუშაობს.

ზრეზინდერტო რუსეველი და ზანკები. მეთხველებს, რა-საკვირველია, ეგონებოდათ, რომ ამერაკაში თეთრკანიანი ქალბიო-ნი მუშაობდნენ. ისე წელაწადი არ გაქა, რამდენიმე ზანკი ეგრედ წოდებულ ლინის სამართლით არ გამოასალმინ წუთი-სიფულს, დიდ მფარველობას და მოსარწლობას უწევს ზანკებს ქალბიოები ზრეზინ-დერტო შტატების რუსეველი. ერთად რუსეველებს სასალაშო სადი-ლაჲ მიაქვან შესასმინი ზანკი, პრეფერირირ ბუფე ვაშინტრონი და ამით მოედი ამერაკი აკუხანა. პრეფერირირ მაკალით იყო და ამერაკელებს არაფრად ეგზანკი ზანკის მამართ ასეთი მატარებელმა. რუსეველი დიდი წინააღმდეგა ზანკების დევნის და თავის სიტუაციაში უკუელ-თვის თანაწარმოებს ქალბიოებს. ამას წინადა მატარა ქალბიო ინდინაზო-ლის ფოსტებისტარად დანიშნეს ზანკის ქალი, ქანი კუკი. რუსე-ველებს სიამოვნებით დაამტკიცა ეს ქალი. მაგრამ ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა ერთი აურ-ზაურა და ვაი-უშაგებელი ასტუტა. საქმე იქამდე მავდა, რომ ზანკის ქალი შეეგერა რუსეველებს, განსათა-ვისუფლო თანამდებობისდასო. გაუაფრებულმა რუსეველებს ფოსტატო-რულ დაეკრა ინდინაზოლში. ქალბიო მცხოვრებნი შუამდგომლობას შეამდგომლობაზე ჰგზავნიან, გაკვეთილ ფოსტატო, მაგრამ რუსე-

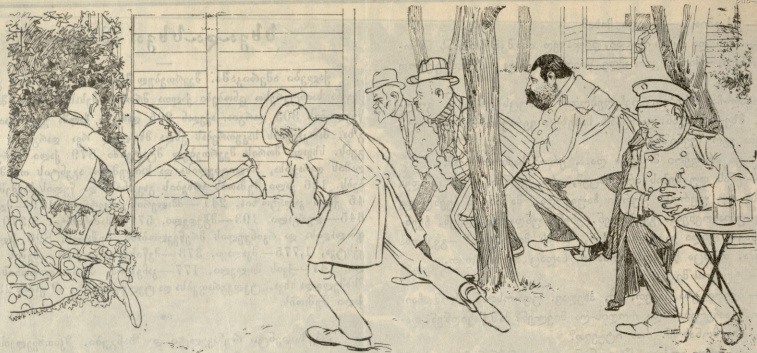
მადიდარა ქარაგანი.—სურათი ერნსტის.

ლითაც მე დავდივარ. იქნებ კიდევ შეგხვდეთ, ნაწარმები გიქ-ეზიბო, ერმანდოს დავებმარბილი... ნახვამდის...
მოხილად თავისი ბანჯგოლიანი ქული და თავი დავიკურა. მისმა ამხანაგებმა თავებით დავიკურეს. ანაბიკენ მიმავალი გზა გამოვკითხეთ და გავიწით. შაქრო რაღაზედაც იტაროდ.

ველტი თავისას არ იშლის. ზრეზინდერტო შეუთვალა ქალბიო, სანამ დენტრაციას არ გაქვზავნიო ქან კოკსთან, ბიდაშს ამ მოთხილთ შეუ-რატყფიფიფიფი და არას სიხიფიფი უგან დანტრუბას, ფოსტას გერ ელისიფიფიფი. ასე საქმე მცხოვრებთ არ უნდათ ჰიფიფი დამიერებამ არაონ უფროსოთ. სხენიფულ ქალბიო 15 ათასი მცხოვრებია. საზოგადოდ რუსეველებს ზანკების მფარველობაში ბუფრა მტერი გვა-ნინა. იგი ბუფრა ზანკის ოფიციალურ თანამდებობებზე ქნისმეს.

(შემდეგი იქნება)

გ. გაუნაშედაი

ტფილისის „გრუგოკში“ უპასვინდლებიან ერთხანით წელით, რომლის შემდეგ შედგები უწინაყოფი და...

— ეს გაღატაკებული სიყვარულია მშობლების მიერ, რომ აქვს კი პარტო არა მტოვებენ.

ქალი. დღეებში სულ იმას ჩამოინივებს, ესაქმოდ ნუ ხარო. შენ გაღატაკებული გუფრით. მკითხა ეგვლა საქმეს თქვენთან აღერისი სჯობია.

ქმარი. ჩემის მსრუტე გვარობაა, რომ უშინით მივდივარ სამეზურით. მაგრამ ხშირ იცი, ეს პირველია...
 ცალი. მაგარად შეტეხ ვერაფრით მისამთხვებ, რომ უქმით მიდის...

— ქალი, თქვენ სსრკის სსხელი არა გაქვთ, რად მუშეობით აგრე მტრად?
 — არა, მაგრამ ხანდისხან ჩემი თანეს ვედი ხოლმე. შემოდის ეფო სსრკით თუ არა. თქვენ სწორედ იმ დროს მოსუდით, რომ ღესდ შე ამ ცდამი ვეფე.

გულტორ-გამომცემელი ბლ. ჯაბაძე.